

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет сценічного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії ХДАК

Наталя РЯБУХА

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
для здобуття ступеня магістра
на основі здобутого ступеня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного
рівня (НРК 6 та НРК 7)
Спеціальність В6 Перформативні мистецтва

Розглянуто і затверджено на засіданні
Ради факультету сценічного мистецтва
Протокол № 9
від «26» березня 2025 р.

Харків - 2025

На навчання за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва за другим (магістерським) рівнем вищої освіти приймаються випускники ЗВО III-IV рівнів акредитації, які мають дипломи бакалавра, магістра або спеціаліста зі сценічного мистецтва, або з іншої спеціальності. Одним з обов'язкових вступних випробувань є фаховий іспит.

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Фаховий іспит спрямований виявлення спроможності вступника до навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва; є комплексним (включає практичну та теоретичну складові), й проводиться в очному форматі, відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Харківській державній академії культури у 2025 році.

Теоретичні складова фахового іспиту проводиться у вигляді співбесіди й передбачає демонстрацію вступником обізнаності щодо:

- сценічного мистецтва як феномену, основних тенденцій його розвитку, класифікацій видів, жанрів, напрямів та стилів сценічного мистецтва;
- напрямів та концепцій сучасного мистецтва взагалі та сценічного зокрема;
- історії та теорії класичної режисури, драматургії та майстерності актора, природи конфлікту як рушійної сили сценічного мистецтва;
- історії та теорії сценічного мистецтва та виробництва, використання виражальних засобів усіх основних видів мистецтв;
- основних етапів (епохи, стилі, напрями) розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно;
- історичних та сучасних фактів про видатних особистостей у сфері мистецтва;
- взаємозв'язку між театральною теорією та практикою;
- основних принципів створення сценічного твору;
- теоретичних і практичних основ сценічного мовлення, мистецтва художнього слова та норм літературного мовлення.

Практична складова фахового іспиту включає наочну демонстрацію вступником попередньо набутих компетентностей, які дозволяють зробити висновок щодо спроможності:

- володіти основними прийомами створення акторського образу, постановки різноманітних форм перформативних (сценічних) мистецтв, здатності до їх вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик;
- володіти технологією планування та впровадження творчо-організаційних етапів роботи у театрі/закладах культури/продюсерських центрах тощо.
- розробляти аналіз ролі, постановочний план режисерського задуму вистави (видовища).

Під час фахового іспиту вступник повинен продемонструвати та виявити:

1. практичні навички (наочна демонстрація):

з виконавської майстерності (вступник демонструє наживо одне художнє читання твору: вірш, проза, байка, монолог з п'єси тощо (за власним вибором) з використанням виразних засобів сценічного мистецтва (музики, гриму, костюму, реквізиту тощо);

з постановочної майстерності (вступник за власним вибором теми та будь-якої форми сценічного мистецтва повинен презентувати власний творчий проєкт).

- базові знання щодо видів перформативних видів мистецтв, зокрема сценічного мистецтва, його історії, сучасного стану та тенденцій розвитку;
- володіння професійною термінологією зі сценічного мистецтва.

2. теоретичні знання (співбесіда):

Вступник має пройти співбесіду на виявлення загального культурного рівня, обізнаності з питань суспільно-політичного життя, літератури й мистецтва, сучасного театрального / сценічного процесу, глибини й чіткості уявлень про обрану спеціальність.

Основні вимоги до завдань виконавської та постановочної майстерності:

- під час демонстрації виконавської майстерності вступник виконує прозу (уривок тривалістю 3-5 хвилин), вірш, монолог з п'єси тощо (репертуар підбирається за власним вибором, але з обов'язковим дотриманням норм чинного Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Використання виразних засобів задля повного розкриття образу та задуму є доцільним.

- під час випробування з постановочної майстерності, вступник розкриває задум власного творчого проєкту через логічно-послідовне розкриття таких питань:

1. назва творчого проєкту;
2. місце проведення;
3. мета проєкту;
4. цільова аудиторія;
5. основний зміст проєкту;
6. розкриття художнього образу;
7. приблизний план по реалізації проєкту.

Структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників

Фаховий іспит (виконавська та постановочна складові) – оцінюється за 100 бальною шкалою.

№	Випродування	Кількість балів
1.	Виконавська майстерність	0-50 балів
2.	Постановочна майстерність	0-50 балів
Максимальна кількість балів		100 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2025 РОЦІ за спеціальністю В 6 Перформативні мистецтва освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»

Практична складова

Рівень компетентностей	Шкала оцінювання
<p>Високий рівень Вступник демонструє високий рівень виконавської майстерності і розкриває свій творчий потенціал, вдало використовує на практиці набуті на попередніх рівнях освіти знання та навички; демонструє високий рівень самовираження та професіоналізму у художньому читанні; доречно застосовує виразні засоби сценічного мистецтва задля повного розкриття образу і створення атмосфери запропонованого художнього твору.</p> <p>Вступник на високому рівні володіє професійною термінологією, надає правильно структурований проєкт творчого заходу, що містить всі необхідні складові; достатньо чітко висловлює свої думки, демонструє фаховий арсенал знань в контексті сучасних сценічних артпрактик. Творчий задум ґрунтується на висвітленні образного бачення мистецького заходу та відповідає сучасним тенденціям сценічного мистецтва.</p> <p>Вступник має високий загальний культурний рівень, демонструє оригінальність та винахідливість. Проявляє себе як соціально активна,</p>	38-50

<p>мотивована та професійно-орієнтована особистість; чітко усвідомлює зміст майбутньої професійної діяльності.</p>	
<p>Достатній рівень Вступник демонструє достатній рівень виконавської майстерності і розкриває свій творчий потенціал, використовує на практиці набуті на попередніх рівнях освіти знання та навички; демонструє достатній рівень самовираження та професіоналізму у художньому читанні; доречно застосовує виразні засоби сценічного мистецтва задля повного розкриття образу і створення атмосфери запропонованого художнього твору. Вступник на достатньому рівні володіє професійною термінологією, надає правильно структурований проєкт творчого заходу, що містить всі необхідні складові; достатньо чітко висловлює свої думки, демонструє фаховий арсенал знань в контексті сучасних сценічних артпрактик. Творчий задум ґрунтується на висвітлені образного бачення мистецького заходу та відповідає сучасним тенденціям сценічного мистецтва. Вступник має загальний культурний рівень, демонструє оригінальність та винахідливість. Проявляє себе як соціально активна, мотивована та професійно-орієнтована особистість; чітко усвідомлює зміст майбутньої професійної діяльності.</p>	26-37
<p>Середній рівень Вступник демонструє середній рівень виконавської майстерності, частково розкриває свій творчий потенціал, не використовує на практиці набуті на попередніх рівнях освіти знання та навички; демонструє середній рівень самовираження та професіоналізму у художньому читанні; недоречно застосовує виразні засоби сценічного мистецтва задля повного розкриття образу і створення атмосфери запропонованого художнього твору. Вступник на середньому рівні володіє професійною термінологією, надає структурований проєкт творчого заходу, але в якому відсутні деякі необхідні складові; недостатньо чітко висловлює свої думки, середньо демонструє фаховий арсенал знань в контексті сучасних сценічних артпрактик. Творчий задум частково ґрунтується на висвітлені образного бачення мистецького заходу. Вступник має середній загальний культурний рівень, практично не демонструє оригінальність та винахідливість. Непереконлива мотивація в виборі спеціальності.</p>	13-25
<p>Незадовільний рівень Вступник демонструє низький рівень виконавської майстерності, не розкриває свій творчий потенціал, не використовує на практиці набуті на попередніх рівнях освіти знання та навички; демонструє низький рівень самовираження та професіоналізму у художньому читанні; не застосовує виразні засоби сценічного мистецтва задля повного розкриття образу і створення атмосфери запропонованого художнього твору. Вступник на низькому рівні володіє професійною термінологією, не надає структурований проєкт творчого заходу; не чітко висловлює свої думки, не демонструє фаховий арсенал знань в контексті сучасних сценічних</p>	0-12

артпрактик. Вступник має низький загальний культурний рівень, практично не демонструє оригінальність та винахідливість. Непереконлива мотивація в виборі спеціальності.	
--	--

Під час проведення фахового іспиту застосовується 200-бальна система оцінювання знань (від 100 до 200 балів).

Таблиця переведення балів фахового іспиту до шкали 100–200

Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200	Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200	Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200	Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200
1	101	26	126	51	151	76	176
2	102	27	127	52	152	77	177
3	103	28	128	53	153	78	178
4	104	29	129	54	154	79	179
5	105	30	130	55	155	80	180
6	106	31	131	56	156	81	181
7	107	32	132	57	157	82	182
8	108	33	133	58	158	83	183
9	109	34	134	59	159	84	184
10	110	35	135	60	160	85	185
11	111	36	136	61	161	86	186
12	112	37	137	62	162	87	187
13	113	38	138	63	163	88	188
14	114	39	139	64	164	89	189
15	115	40	140	65	165	90	190
16	116	41	141	66	166	91	191
17	117	42	142	67	167	92	192
18	118	43	143	68	168	93	193
19	119	44	144	69	169	94	194
20	120	45	145	70	170	95	195
21	121	46	146	71	171	96	196
22	122	47	147	72	172	97	197
23	123	48	148	73	173	98	198
24	124	49	149	74	174	99	199
25	125	50	150	75	175	100	200

Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (**нижче 124 балів**), до участі в конкурсі щодо зарахування на денну чи заочну форми здобуття освіти не допускаються.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СПІВБЕСІДИ

1. Образ вистави.
2. Творчий задум ролі і процес роботи над його втіленням.
3. Основний зміст понять «фабула», «подія», «конфлікт» у режисерській аналітиці.
4. Система школи психологічного театру.
5. Дієвий аналіз твору.
6. Дійовий аналіз п'єси і ролі.
7. Ритм – неодмінна складова частина вистави.
8. Простір вистави і час вистави. Їх зв'язок.
9. Співвідношення наскрізної дії і надзавдання (вистави, ролі).
10. Задум вистави. Основні елементи.
11. Що таке подія для персонажа під час сценічної дії?
12. Поняття темпу і ритму в акторській творчості.
13. Міра умовності епізоду, ролі, вистави.
14. Конфлікт, види конфлікту.
15. Темпоритм дії та його значення у процесі монтажу драматичних шматків у епізоді, епізодів та сцен вистави.
16. Робота режисера з технічними цехами.
17. Художній образ в мистецтві. Його складові частини.
18. Аналіз п'єси. Головні елементи аналізу.
19. Композиція вистави.
20. Тренінг і його місце в репетиційному процесі.
21. Світло у виставі. Як Ви розумієте динаміку світла у виставі.
22. Режисерський задум і його втілення.
23. Діючий актор і розмовляючий актор.
24. Режисерська метафізика та ілюстративність.
25. Режисер і п'єса. Принципи режисерської аналітики.
26. Режисер і актор. Принципи співтворчості.
27. Національне в мистецтві. Проблеми українського національного театру.
28. Взаємодія між драматургом, режисером, акторами, художником, композитором у процесі створення вистави.
29. Творчість Л. С. Курбаса та його метод.
30. Режисерський етюд, основні вимоги до нього.
31. Сценографія у виставі.
32. Особливості епічного театру Б.Брехта.
33. Акторський тренінг, його значення у вихованні майбутнього фахівця.
34. Мізансцена – мова режисера.
35. Дія як основний виразний засіб драматичного мистецтва та її специфіка.
36. Час і простір у виставі. Їх взаємодія.
37. Сценічний конфлікт, види конфлікту.
38. Створення режисерської документації.
39. Репетиція як основна форма підготовки вистави. Види репетиції.
40. Сценічна атмосфера та прийоми її створення.
41. Режисерська особистість Г.Юри.
42. Режисерська особистість М.Садовського.
43. Режисерська особистість Е.Гротовського.
44. Режисерська особистість Е.Г.Крега.
45. Режисерська особистість П.Брука.
46. Режисерський постановочний план. Його етап.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з історії світового театру:

1. Баканурський А., Корнієнко В. Театрально-драматичний словник ХХ століття. Київ : Знання України, 2009. 319 с.
2. Брук Пітер. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр ; перекл. з англ. Я. Винницької та О. Матвієнко; післямова Б. Козака. Львів, 2005. 136 с.
3. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посіб. / М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2014. 142 с.
4. Гринишина М. Театральна культура рубежу ХІХ–ХХ століть : реалізм, дискурс. Київ, 2013. 346 с.
5. Дмитрова Л. З історії всесвітнього театру: підручна книга. Вип. 1 / за ред. й з вступ. проф. О. Білецького. Факс. вид. 1929 р. Київ : Держвидав України, 2017. 469 с.
6. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів. Київ : ДІТМ ім. І. М. Карпенка-Карого, 2001. 256 с.
7. Клековкін О. Ю. Історіографія театру. Напрями. Школи. Методи. Постаті : навч. посіб. Київ : АртЕк, 2017. 335 с.
8. Корнієнко В. В. Теорія та практика французького театального мистецтва ХХ століття : навч. посіб. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ : НАКККіМ, 2013. 223 с.
9. Наконечна О. В. Детермінанти створення і втілення сценічного образу в театральному мистецтві: монографія. Одеса: Астропринт, 2006. 248 с.
10. Мистецтвознавство ХХ століття : хрестоматія-довідник [театральне мистецтво] / кол. авт. : А. Баканурський та ін.; упоряд. : А. Білик, С. Думасенко. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 424 с.
11. Паві П. Словник театру / пер. М. Якуб'як. Львів, 2006. 646 с.
12. Стайн Дж. Л. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці : пер. з англ. Кн. 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2003. 271 с.
13. Словник театрознавчих термінів і понять / уклад.: І. Савченко, І. Ліпницька. Київ, 2021. 144 с.
14. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія. Київ : НАКККіМ, 2012. 320 с. : іл.
15. Театральне мистецтво // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007.

з історії українського театру

16. Антонович Д. Триста років українського театру 1619–1919. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 272. с.
17. Бобошко Ю. Режисер Лесь Курбас. Київ, 1987. 197 с.
18. Веселовська Г. І. Театр Миколи Садовського (1907–1920) : монографія. Київ : Темпора, 2018. 411 с.
19. Веселовська Г. Театральні перехрестя Києва 1900–1910-х рр.: (Київ. театр. модернізм): монографія. 2-е вид., випр. і допов. Київ, 2007. 328 с.
20. Веселовська Г. Український театральний авангард. Київ: Фенікс, 2010. 368 с.
21. Гайдабура В. Театральні автографи часу. Київ: Факт, 2007. 292 с.
22. Історія театру імені М. Старицького в спогадах ... / Хмельниц. облдержадмін., Хмельниц. наук.- метод. центр культури і мистецтва, Хмельниц. обл. акад. муз.-драм. театр ім. М. Старицького ; авт. ідеї М. Бортник-Гулевата. Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2020. 64 с.
23. Єрмакова Н. П. Березільська культура: Історія, досвід : [монографія] / Наталя Єрмакова. Київ : Фенікс, 2012. 508 с.
24. Лесь Курбас. Філософія театру / Лесь Курбас ; упорядн. М. Лабінський ; післямови М. Москаленко, Д. Лабінська ; редактор М. Москаленко. Харків-Київ : Видавець Олександр Савчук ; Видавництво «Основи», 2022. 920 с.
25. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент. Київ : Мистецтво, 2021.

431с.

26. Паві П. Словник театру ; пер. М. Якуб'як. Львів, 2006. 646 с.
27. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук ; Олександр Клековкін (передмова) ; [упорядкув., підгот. текстів до друку: Мирослава Циганик, Роман Лаврентій]. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 356 с.
28. Черкашин Р., Фоміна Ю. Г. Ми – березільці : театральні спогади-роздуми; упоряд. В. Соб'янська; передм. Н. Єрмакова. Б. м. Акта, 2008. 336 с.

з теорії режисури:

29. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник. Київ : НАКККіМ, 2015. 356 с.
30. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посіб. Харків, ХДАК, 2004. 180 с.
31. Зайцев В. Режисура естради та масових видовищ : навч. посіб. Київ : Дакор, 2003. 304 с.
32. Коломієць Р. Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу. К., 2001
33. Обертинська А. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2002. 132 с.
34. Чемеровський Ф. А. Технологія підготовки, організації та проведення масових свят: метод. посіб. Харків: вид. «АТОС», 2009. 100 с.

з теорії майстерності актора:

35. Акторська майстерність : навч.-метод. посіб. / упоряд. Л. М. Довгань. Одеса: журнал «Аудиторія», 2006, 39. с.
36. Барнич М. М. Майстерність актора. Техніка «обману» : навч. посіб. / Михайло Барнич. Київ : НАКККіМ, 2015. 216 с.
37. Барнич М. М. Психотехніка актора: майстер-клас : монографія. Київ: Пінзель, 2018. 197 с.
38. Барнич М., Горбачук Н. Акторська майстерність: від уяви до перевірки / М. Барнич, Н. Горбачук // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво. Київ, 2021. Вип. 4(1). С.18–27.
39. Борис І. О. Тенденції традицій і сучасність у вихованні та становленні професійних акторів і режисерів драматичного театру // Культура України. Серія: Мистецтвознавство 63. Харків, 2019. С.110–122.
40. Біль Р. Виховання акторської харизми. Вінниця : Нова книга, 2013. 232 с.
41. Гладишева А. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність. Київ, 2007. 267. с.
42. Гольденберг М. М. Застосування структурно-логічних схем при викладанні навчальної дисципліни «Майстерність актора : метод. рекомен. / Гольденберг. Київ, 2020.27 с.
43. Лисюк В. М. Поезія ремесла: монологи театрального педагога. Вінниця : Нова Книга, 2012. 368 с. : іл.
44. Саган В. А. Акторський тренінг – основа розвитку творчої особистості (дидактика і методика) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. культури і мистецтва. Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2011. 184 с.